

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет водного господарства та
природокористування**

**Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування**

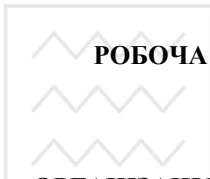
06-03-10

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

Галузь знань: **07 „Управління та адміністрування”**

Спеціальність: **073 „Менеджмент”**

Спеціалізація: **„Управління фінансово-економічно безпекою”**

Рівне-2016 рік

Робоча програма з дисципліни „Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства” для студентів за спеціальністю 073 „Менеджмент” спеціалізації „Управління фінансово-економічною безпекою”. Рівне: НУВГП, 2016. – 12 с.

Розробник:

Кондрацька Н.М., к.е.н., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від 31 серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри

Л.В. Мельник

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 073 „Менеджмент” спеціалізації „Управління фінансово-економічною безпекою”

Протокол від 31 серпня 2016 року № 1

Голова методичної комісії

Л.М. Мельник

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 „Управління та адміністрування”	Дисципліна професійної і практичної підготовки	
Модулів – 2	Спеціалізація „Управління фінансово-економічно безпекою” спеціальності 073 „Менеджмент”.	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 год.		9-й	11-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 5 год.	Рівень вищої освіти: магістр	22 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання 35% до 65%;

для заочної форми навчання 7% до 93%.

2. Мета і завдання викладання дисципліни

2.1. Мета курсу: формування у фахівців з безпеки фундаментальних знань та професійних навичок по організації систем безпеки на підприємствах України.

Завдання: Завданням дисципліни «Організація та управління фінансово-економічної безпеки підприємства» є ознайомлення управлінців з фінансово-економічної безпеки з особливостями розробки та управління системами безпеки при здійсненні економічної діяльності підприємством з питань:

- загрози фінансово-економічної безпеки підприємств України в умовах глобалізації світової економіки;
- організації комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства;
- розробки та управління реалізацією стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства, як складової його загальної стратегії розвитку;
- моніторингу ефективності забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Предмет: Сучасні загрози фінансово – економічної безпеки підприємств України в умовах глобалізації світової економіки та організації комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Розробка та управління реалізацією стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства, як складової його загальної стратегії розвитку.

2.2. Після вивчення даного курсу студенти повинні

знати:

- зовнішні та внутрішні загрози, ризики, небезпеки при проектуванні систем безпеки;
- концепції комплексної безпеки підприємства, порядок та правила їх розробки;
- особливості розробки, моніторингу та управління системою фінансово-економічної безпеки для корпорацій;
- складові механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

вміти:

- оцінювати сучасні загрози фінансово-економічної безпеки підприємств України в умовах глобалізації світової економіки;
- організувати комплексну систему забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства;

- розробляти та управляти реалізацією стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства, як складової його загальної стратегії розвитку.

Вивчення дисципліни „Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства” базується на знаннях, отриманих з таких навчальних дисциплін, як „Фінансово-економічна діяльність суб’єктів господарювання”, „Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки банків, фінансових та банківських установ”, „Теорія організації та управління безпекою соціальних програм”, а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні таких дисциплін: „Сучасні методи забезпечення надійності персоналу та особистої безпеки”, „Організація та управління інформаційно-аналітичним забезпеченням безпеки підприємства”, „Управління захистом комерційної таємниці на підприємстві”.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема 1. Основи економічної безпеки підприємства

Суть та еволюція поняття економічної безпеки підприємництва в системі національної безпеки країни. Характеристика загроз зовнішнього середовища, їх вплив на систему безпеки підприємства. Внутрішнє середовище підприємства, як основа протидії загрозам.

Тема 2. Аналіз рівня економічної безпеки

Особливості врахування ризиків, загроз, небезпек при проектуванні систем безпеки. Індикатори економічної безпеки підприємства. Моніторинг ефективності забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 3. Концептуальні підходи до підвищення рівня безпеки підприємств

Концепції комплексної безпеки підприємства, порядок та правила їх розробки. Сутність теорії «інтереси-загрози». Концепція корпоративної

безпеки УСПП, як основа побудови сучасної системи забезпечення безпеки підприємств.

Тема 4. Управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства

Поняття та основні елементи системи економічної безпеки підприємства. Організація управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства. Положення про підрозділи служби безпеки підприємства. Особливості розробки системи фінансово-економічної безпеки для корпорацій.

Тема 5. Функціональні механізми зміцнення економічної безпеки

Сутність та особливості побудови механізму забезпечення фінансово-економічної безпеки. Структура механізму забезпечення безпеки підприємства. Побудова механізму зміцнення фінансово-економічної безпеки підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Всього, год.	В т.ч.		
			лекції	практичні	самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.					
Теоретико-методологічні основи дослідження економічної безпеки підприємства					
1	Тема 1. Основи економічної безпеки підприємства	22	4	4	14
2	Тема 2. Аналіз рівня економічної безпеки	24	4	4	16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.					
Стратегічні пріоритети удосконалення системи економічної безпеки підприємства					
3	Тема 3. Концептуальні підходи до підвищення рівня безпеки підприємств	24	4	4	16
4	Тема 4. Управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства	26	6	4	16
5	Тема 5. Функціональні механізми зміцнення економічної безпеки	24	4	4	16
Всього		120	22	20	78

для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Всього, год.	В т.ч.		
			лекції	практичні	самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні основи дослідження економічної безпеки підприємства					
1	Тема 1. Основи економічної безпеки підприємства	23	-	1	22
2	Тема 2. Аналіз рівня економічної безпеки	24	1	1	22
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Стратегічні пріоритети удосконалення системи економічної безпеки підприємства					
3	Тема 3. Концептуальні підходи до підвищення рівня безпеки підприємств	23	-	1	22
4	Тема 4. Управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства	27	1	2	24
5	Тема 5. Функціональні механізми зміцнення економічної безпеки	23	-	1	22
Всього		120	2	6	112

5. Практичні заняття

№ п/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	денна форма
1	Основи економічної безпеки підприємства	4	1
2	Аналіз рівня економічної безпеки	4	1
3	Концептуальні підходи до підвищення рівня безпеки підприємств	4	1
4	Управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства	4	2
5	Функціональні механізми зміцнення економічної безпеки	4	1
Всього		20	6

6. Самостійна робота

№ п/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна форма	денна форма
1	Основи економічної безпеки підприємства	14	22
2	Аналіз рівня економічної безпеки	16	22
3	Концептуальні підходи до підвищення рівня безпеки підприємств	16	22
4	Управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства	16	24
5	Функціональні механізми зміцнення економічної безпеки	16	22
Всього		78	112

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни „Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки” використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі презентацій;
- відеофільмів та компакт дисків;
- розв'язання задач та кейсів;
- складання матриць та графічних схем;
- складання есе.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі або за допомогою комп'ютерного тестування. Контрольні завдання за змістовими модулями включають теоретичне запитання та дві задачі.

Контроль самостійної роботи проводиться:

з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;

з практичних занять – з допомогою перевірка виконаних завдань.

Підсумковий контроль знань відбувається на іспиті у письмовій формі за екзаменаційними білетами, які включають теоретичне питання та 15 тестів (одна правильна відповідь з трьох запропонованих) та дві задачі.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів та рекомендації з розподілу балів

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів **поточної роботи** (завдань, що виконуються на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи, ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, присвоюються студентам денна форма

Модуль 1: Поточне тестування і СРС					Модуль 2:	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Підсумковий контроль	100
20		40			40	
T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	14	14	12		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Для іспиту
90 – 100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає: опорний конспект лекцій на паперовому носії, опорний конспект лекцій на електронному носії, методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання самостійної роботи та друкований роздатковий матеріал, кейси (аналіз ситуацій).

11. Рекомендована література

Базова література

1. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України : стратегія та механізми зміцнення / Т.Г. Васильців ; [Монографія]. – Львів : Арал, 2008. – 384 с.
2. Економіко-корпоративні основи підприємств : навч. посібник / В.І. Павлов, І.І. Пилипенко, Н.В. Павліха та інш. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2005. – 378 с.
3. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. / Кузенко Т. Б., Мартюшева Л. С., Грачов О. В., Литовченко О. Ю. ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2010. — 298 с.

Допоміжна література

1. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2004. — 759 с
2. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави : Нац. інтереси, реал. загрози, стратегія забезпечення / М.М. Єрмошенко / К. : нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2001. — 307 с.

3. Павлов В.І. Економічний механізм функціонування підприємства : структурований курс лекцій [навчальний посібник] / В.І. Павлов, І.В. Кривов'язюк. – Луцьк : Наднастир'я, 1999. – 120 с.
4. Павлов В.І. Корпоративне управління в акціонерних товариствах : монографія / В.І. Павлов, О.А. Мишко [ред. колегія: М.І. Долішній (відп. редактор), В.В. Оскольський, В.І. Павлов]. – Луцьк : Наднастир'я, Рівне : НУВГП, 2006. –180 с.
5. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Положення про порядок корпоратизації підприємств” №508 від 05.07.1993, редакція 22.04.1997 / Кабінет Міністрів України.
6. Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку перетворення у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств із змішаною формою власності у відкриті акціонерні товариства” № 1099 від 11.09.1996, остання редакція від 01.03.1999 / Кабінет Міністрів України.
7. Регламентация функціональних служб корпоративних підприємств : навч. посіб. / В.І. Павлов, І.І. Пилипенко, Н.В. Павліха та інш. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2006. – 343 с.
8. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку „Про затвердження зразкових Статуту та внутрішніх Положень відкритого акціонерного товариства” №123 від 08.04.2004.
9. Ткач В.О. Фінансова безпека підприємства : організаційно-економічний механізм керування обов'язками підприємств / В.О. Ткач, О.С. Камушков, О.В. Шевченко ; М-во освіти і науки України, Запоріж. нац. техн. ун-т. — Запоріжжя : [б. в.], 2011. — 167 с.
10. Указ Президента України „Про корпоратизацію підприємств” № 210/93 від 15.06.1993, редакція від 28.01.2001 р / Президент України.
11. Фінансова безпека в системі забезпечення національних інтересів: проблеми та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18-19 квіт. 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України [та ін.] ; [редкол.: Л. О. Птащенко, С. В. Онищенко]. — Полтава : ПолтНТУ, 2012. — 184 с.
12. Фінансова безпека підприємств і банківських установ / [А. О. Єпіфанов та ін.]; за заг. ред. А. О. Єпіфанова. — Суми : ДВНЗ ”УАБС НБУ”, 2009. — 295 с.
13. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003, остання редакція від 05.08.2009 / Верховна Рада України. – Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003, № 18, № 19-20, № 21-22. – 144 с.
14. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003, остання редакція від 05.11.2009 / Верховна Рада України

15. Закон України „Про акціонерні товариства” № 514-VI від 17.09.2008, остання редакція від 17.09.2008 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2008. – № 50-51. – С. 384.

Електронні джерела

1. www.bank.gov.ua – офіційний сайт Національного банку України.
2. www.zakon.rada.gov.ua – офіційний сайт Законодавства України.
3. www.kmu.gov.ua – Урядовий портал: єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
4. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет статистики України.
5. www.portal.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.
6. www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України.
7. www.spfu.gov.ua – офіційний сайт Фонду державного майна України.

12. Інформаційні ресурси

1. Стандарт вищої світи за спеціальністю 073 „Менеджмент” (спеціалізація: „Управління фінансово-економічно безпекою”) за рівнем вищої освіти „магістр”
2. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75 <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
3. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри фінансів
і економіки природокористування

Н.М. Кондрацька